

Euroopan neuvoston ja ALTE:n vuonna 2018 tekemä selvitys maahanmuuttajien kielitaidosta ja yhteiskuntatietämyksestä

Pääkohdat

■ Viime vuosikymmenen aikana yhä useammat Euroopan neuvoston jäsenmaat ovat alkaneet asettaa muodollisia vaatimuksia kielitaidolle ja yhteiskuntatietämykselle osana maahanmuutto- ja integraatiopolitiikkaansa.

■ Useimmat jäsenmaat asettavat muodollisia vaatimuksia maahanmuuttajien kielitaidolle ja yhteiskuntatietämykselle kansalaisuuden hakemisen yhteydessä. Puolessa jäsenvaltioita maahanmuuttajien on täytettävä asetetut vaatimukset saadakseen oleskeluluvan – kolmasosassa jo ennen maahantuloa.

■ Vaaditun kielitaidon tasossa on merkittäviä eroja eri jäsenvaltioiden välillä.

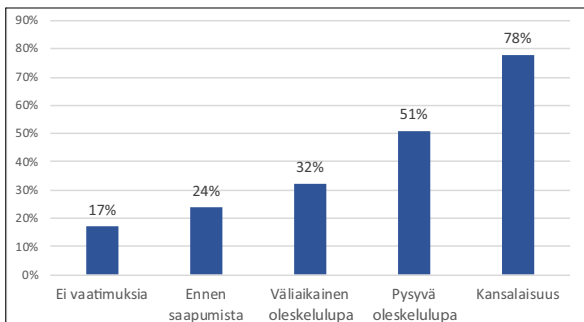
■ Haavoittuvassa asemassa olevat ryhmät (alaikäiset, pakolaiset, luku- ja kirjoitustaidottomat oppijat) saavat harvoin vapautuksen testeistä.

■ Monissa jäsenvaltioissa käytetään testejä, joiden laatua ei valvota asianmukaisesti. Testien vaikutusta maahanmuuttajiin ei ole juurikaan tutkittu.

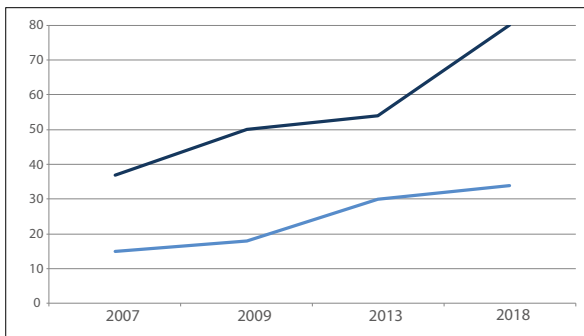
■ Lähes kaikissa jäsenvaltioissa maahanmuuttajille tarjotaan mahdollisuuksia oppia kieltä, mutta tuntimäärä on usein riittämätön erityisesti haavoittuvassa asemassa oleville ryhmille.

Vaatimukset ja testit

Vuonna 2018 tehtyyn selvitykseen osallistuneista jäsenvaltioista 78 %:lla oli kansalaisuuden saamiseen liittyviä kielitaito- ja/tai yhteiskuntatietämyksen vaatimuksia. 17 %:lla jäsenvaltioista ei ollut tällaisia vaatimuksia osana maahanmuuttopolitiikkaansa.

Vuosien 2007 ja 2018 välillä on yhä useampi maa alkanut käyttää kielitaitotestejä (tummansininen) ja yhteiskuntatietämykseen liittyviä testejä (vaaleansininen) erityisesti kansalaisuuden saamisen yhteydessä.

Kielitaitovaatimukset ilmaistaan lähes aina EVK:n taitotasoina, mutta taitotasovaatimus vaihtelee jäsenmaittain.

Oppimismahdollisuudet

Maahanmuuttajille tarkoitettut kielikurssit ovat usein valtion tarjoamia ja niiden laatua valvotaan. Useimmiten maahanmuuttajat saavat kuitenkin vain enintään 250 tuntia maksutonta kielenopetusta:

Maksuttomien tuntien määrä

	Kaikki oppijat (n = 24)	Luku- ja kirjoitustaidottomat oppijat (n = 22)
0 – 250	11	13
250 – 500	8	4
500 – 1000	4	2
1000 – 1500	1	2
2000 – 3000	0	1

Monissa jäsenvaltioissa tarjotaan yhteiskuntatietämykseen liittyviä kursseja, mutta useimmiten ainoastaan isäntämaan virallisella kielellä.

Harvojen jäsenvaltioiden integraatiopolitiikassa kiinnitetään erityistä huomiota haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin: alaikäisille on vain vähän kielenoppimismahdollisuuksia koulun ulkopuolella. Lisäksi pakolaisten sekä luku- ja kirjoitustaidottomien erityistarpeista huolehditaan vain harvoin.

Suosituks

- ▶ Kurssit ovat todennäköisesti testejä hyödyllisempiä integroitumisen kannalta. Näin ollen oppimismahdollisuuksien tulisi olla kohtuuhintaisia ja kaikkien ulottuvilla.
- ▶ Jos testejä käytetään maahanmuuton yhteydessä, tulisi niiden olla korkeatasoisia ja oikeudenmukaisia.
- ▶ Maahanmuutto- ja integraatiopolitiikkaa suunniteltaessa tulisi kiinnittää erityistä huomiota haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin.
- ▶ Erilaiset ennakkovaatimukset perheitä yhdistettäessä toimivat ihmisoikeuksien vastaisesti, ja siksi niistä tulee luopua.

Vuoden 2018 selvitykseen Euroopan neuvoston 47 jäsenvaltiosta 40 osallistui:

Euroopan Neuvoston ja ALTEn selvityksen tekivät:

- ▶ Lorenzo Rocca
(Università per Stranieri di Perugia)
- ▶ Cecilie Hamnes Carlsen
(Western Norway University
of Applied Sciences)
- ▶ Bart Deygers
(Ghent University)

Käännös:
Marita Härmälä
(Kansallinen koulutuksen arviointikeskus - Karvi)

Koko raportti osoitteessa:
www.coe.int/lang-migrants
© Council of Europe, 2019

www.coe.int

Euroopan neuvosto on maanosan johtava ihmisoikeusjärjestö. Siihen kuuluu 47 jäsenmaata, mukaan lukien Euroopan Unionin kaikki jäsenmaat. Kaikki Euroopan neuvoston jäsenvaltiot ovat allekirjoittaneet Euroopan ihmisoikeussopimuksen. Sopimus on laadittu suojaamaan ihmisoikeuksia, demokratiaa ja oikeusvaltiota. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimien valvoo sopimuksen täytäntöönpanoa jäsenmaissa.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE